

Ringkøbing-Skjern Museum

Bundsækvej 25, 6900 Skjern

Museumsnummer 66.901

CVR-nr. 51 22 76 11

Årsregnskab for 2018

Indhold

	<u>Side</u>
Påtegninger	
Ledespåtegning og ledelsens underskrifter	1
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	2
Ledelsesberetning	
Oplysninger om Ringkøbing-Skjern Museum	5
Årsberetning	8
Regnskab	
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december	21
Balance 31. december	23
Noter til regnskabet	25
Regnskabspraksis	32

Ledespåtegning og ledelsens underskrifter

Styrelse og museumsdirektør har dags dato behandlet og godkendt årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 for Ringkøbing-Skjern Museum.

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med de regnskabsregler og principper, som fremgår af lov nr. 1531 af 21. december 2010, Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 og Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 461 af 25. april 2013.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig og de udøvede regnskabsmæssige skøn for for-svarlige. Vi finder endvidere den samlede præsentation af årsregnskabet retvisende. Årsregnskabet giver derfor vores opfattelse et retvisende billede af museets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af museets aktiviteter for regnskabsåret 2018. Regnskabet er efter vores opfattelse udarbejdet i overensstemmelse med ovennævnte bestemmelser.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretnin-gen omhandler.

Desuden er det vores opfattelse, at vi har taget skyldige økonomiske hensyn ved museets forvaltning, og at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillin-ger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, samt at der er etableret for-retningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af den in-stitution, der er omfattet af årsregnskabet.

Skjern, den 27. maj 2019

Mette Bjerrum Jensen
museumsdirektør

Styrelse

Hans-Ole Jessen
formand

Jens Olufsen
næstformand

Børge Østergaard Hansen

Børge Sørensen

Gitte Kjeldsen

Søren Holm

Søren Lydig Kristensen

Benny Madsen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til styrelsen for Ringkøbing-Skjern Museum

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Ringkøbing-Skjern Museum for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance og noter samt anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter de regnskabsregler og principper, som fremgår af lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet samt Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 461 af 25. april 2013 om regnskab og revision.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Ringkøbing-Skjern Museums aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af museets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med de regnskabsregler og principper, som fremgår af lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet samt Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 461 af 25. april 2013 om regnskab og revision.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Ringkøbing-Skjern Museum i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold i regnskabet

Vi henleder opmærksomheden på note 1 i regnskabet, hvoraf det fremgår, at der er væsentlig usikkerhed vedrørende tilskud og lån fra Arbejdsmarkedets Feriefond. De omhandlede lån er ikke indregnet som gældsforpligtelse i regnskabet. Dette er i lighed med tidligere år. Usikkerheden drejer sig om, hvorvidt lånene skal tilbagebetales, og i givet fald med hvor meget samt hvornår lånene skal tilbagebetales. Vores konklusion er ikke modificeret vedrørende dette forhold.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Museet har i overensstemmelse med krav i "Bekendtgørelse om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet" medtaget budgettal for regnskabsåret som sammenligningstal i resultatopgørelsen og relaterede noter. Disse budgettal har, som det fremgår af resultatopgørelse og noter, ikke været underlagt vores revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med de regnskabsregler og principper, som fremgår af lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet samt Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 461 af 25. april 2013 om regnskab og revision. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Ringkøbing-Skjern Museums evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Ringkøbing-Skjern Museum, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jfr. lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision jfr. lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Ringkøbing-Skjern Museums interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Ringkøbing-Skjern Museums evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Ringkøbing-Skjern Museum ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder notoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen (side 5-20).

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov nr. 1531 og bekendtgørelse nr. 1701 begge af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af museet, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af museet, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Skjern, den 27. maj 2019

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Leif Mosegaard
statsautoriseret revisor

Henrik Dalgaard
statsautoriseret revisor

Oplysninger om Ringkøbing-Skjern Museum

Ringkøbing-Skjern Museums aktiviteter foregår på følgende lokaliteter i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Bunds­bæk Naturpark: Bundsbæk Mølle, Bundsbæk Møllegård, Dejbjerg Jernalder, Rakkerhus og naturarealer i Bjørnemosen.

Bork området: Fahl Kro, Bork Vikingehavn, Gåsemandens Gård og Søren Lykkes Hus.

Skjern-Tarm området: Magasin og Lokalhistorisk arkiv for Skjern, Industrivej 14-16, Skjern, Hattemagerhuset i Tarm, Skjern Vindmølle, Skjern Å udstillingen, Reberbanen og Provstgaards Jagthus ved Skjern Å.

Ringkøbing: Ringkøbing Museum og Dommerkontoret.

Holmsland Klit: Abelines Gård, Lyngvig Fyr og Haurvig Redningsstation.

Vedersø: Kaj Munks Præstegård.

Ejerforhold, navn, art, status og adresse m.v.

Den selvejende institution Ringkøbing-Skjern Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum efter museumslovens kapitel 6 (lov 358 af 8. april 2014).

Museet omfatter kultur- og naturhistorie i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Museets hovedadresse (kontoradresse) er Bundsbækvej 25, 6900 Skjern.

Daglig leder

Museumsdirektør Mette Bjerrum Jensen.

Revisor

PricewaterhouseCoopers, Østergade 40, 6900 Skjern.

Formål og ansvarsområde

Museet har til formål gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling at belyse tilstande og forandringer inden for kultur- og naturhistorien fra dens første begyndelse til nutiden.

Museets geografiske ansvarsområde er Ringkøbing-Skjern Kommune.

Museet er en forskningsinstitution, hvis samlinger gøres tilgængelige for offentligheden og stilles til rådighed for forskningen. Museet udbreder kendskabet til resultater af museets egen forskning såvel som anden forskning baseret på museets samlinger.

Oplysninger om Ringkøbing-Skjern Museum

Indsamling, registrering, forskning og formidling finder sted inden for den geografiske, tids- og emnemæssige afgrænsning af museets godkendte ansvarsområde.

Museet kan virke uden for sit geografiske ansvarsområde efter aftale med de pågældende kulturhistoriske lokalmuseer.

Genstande, der savner en naturlig tilknytning til museets ansvarsområde, indlemmes ikke i samlingerne; men søges henvist til et relevant museum.

Lokalhistorisk Arkiv for gl. Skjern Kommune drives som en afdeling under Ringkøbing-Skjern Museum.

Museets samarbejde med andre museer og offentlige myndigheder

Museet er en del af Danmarks offentlige museumsvesen med deraf følgende forpligtelse til samarbejde og gensidig bistand.

Museet er medlem af Organisationen af Danske Museer.

Museet er medlem af Midtjyske Museers Udviklingsråd og deltager aktivt i det regionale samarbejde i museumsområdet.

Museet samarbejder med andre museer inden for fælles arbejdsområder.

Museet har et formaliseret samarbejde med Vardemuseerne. De to museer har etableret en fælles arkæologisk enhed ArkVest-Arkæologi Vestjylland.

Museet samarbejder inden for sit ansvarsområde med de myndigheder, der varetager fredning og fysisk planlægning, og kan indgå aftale om at varetage opgaver for andre bl.a. frednings-, bevarings-, planlægnings-, forsknings- og formidlingsopgaver. Museets virksomhed er underlagt gældende museumslov.

Museet følger standarder og normer for museers virksomhed efter retningslinjer fra Slots- og Kulturstyrelsen, herunder indsendelse af indberetninger til centrale registre.

Styrelsen, sammensætning og valgmode

Museets styrelse består af otte medlemmer, der udpeges således:

Et medlem valgt af Ringkøbing-Skjern Byråd blandt byrådets medlemmer

To medlemmer valgt af og blandt bestyrelsen for Skjern-Egvad Museumsforening

To medlemmer valgt af og blandt bestyrelsen for Ringkøbing Museumsforening

Et medlem valgt af og fra Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd

Et medlem valgt af og fra Ringkøbing Fjord Turisme

En medarbejderrepræsentant

Oplysninger om Ringkøbing-Skjern Museum

Styrelsens medlemmer vælges for fire år efter kommunalvalg med undtagelse af museumsforeningernes repræsentanter, personalerepræsentanten og det/de af styrelsen valgte medlem(mer), der alle vælges for to år gældende fra den 1. april i lige år. Genvalg kan finde sted.

Ordinært styrelsesmøde afholdes normalt fire gange årligt.

Styrelsen består pr. 1. januar 2019 af følgende medlemmer:

Udpeget af Skjern-Egvad Museumsforening:

Hans-Ole Jessen (formand)

Børge Østergaard Hansen

Udpeget af Ringkøbing Museumsforening:

Jens Olufsen (næstformand)

Børge Sørensen

Udpeget af Ringkøbing-Skjern Byråd:

Gitte Kjeldsen

Udpeget af Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd:

Søren Holm

Udpeget af Ringkøbing Fjord Turisme:

Søren Lydig Kristensen

Udpeget af medarbejderne:

Benny Madsen

Årsberetning

Hovedaktiviteter i 2018

Ringkøbing-Skjern Museums direktør gennem 43 år Kim Clausen gik på pension 31. oktober 2018.

Museets styrelse har i 2018 i samarbejde med ekstern konsulent ansat ny direktør, Mette Bjerrum Jensen, der tiltrådte 1. november 2018. Peter Carstensen, souschef, har fungeret som konstitueret direktør i perioden 1. juni 2018 til 31. oktober 2018.

Museet åbnede i 2018 et nyt besøgssted, Provstgaards Jagthus.

Institutionens overordnede rammer

Museet udfører i overensstemmelse med museets formål som statsanerkendt kulturhistorisk museum, indsamlings-, forsknings-, dokumentations-, bevarings- og formidlingsaktiviteter i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Museets aktiviteter er rettet mod:

- Formidling og levendegørelse af kulturarven til museets besøgende (udstillinger, omvisninger, levendegørelse, særarrangementer, hjemmeside, naturvejledning, foredrag samt artikler og udgivelse) samt videnbaseret læring til skoler m.v.
- At være en aktiv partner i forhold til kommunen omkring bl.a. identitetsskabelse, udvikling og branding samt en aktiv partner ift. regionens interessenter indenfor oplevelse og turisme.
- Sikring af historiske vidnesbyrd og materiale (indsamle, registrere, dokumentere og bevare).
- Videnskabelse om kulturarven (undersøge, forske og rådgive myndigheder, lokalsamfund, institutioner og personer).

Samarbejde med Vardemuseerne

Samarbejdet mellem Ringkøbing-Skjern Museum og Vardemuseerne (tidligere Museet for Varde By og Omegn) omfatter det formelle samarbejde omkring Arkæologi Vestjylland (ArkVest), et konkret samarbejde omkring udgivelse af årbogen "Opdatering" og et strategisk samarbejde om øvrige aspekter af museumsarbejdet.

Fælles arkæologisk enhed Arkæologi Vestjylland, ArkVest

Siden 2014 har Vardemuseerne og Ringkøbing-Skjern Museum i fællesskab varetaget den arkæologiske virksomhed gennem det formelle samarbejde Arkæologi Vestjylland (ArkVest). ArkVest styres gennem en fælles styregruppe med repræsentanter fra begge museer. Ansvarlig leder af ArkVest er museumsdirektør Claus Kjeld Jensen (Vardemuseerne), og daglig leder er Poul Krogh Jørgensen (Ringkøbing-Skjern Museum).

Fælles årbog "Opdatering"

Udgivelse af artikler fra begge museers arbejdsmarker. Årbogens primære aftagere er medlemmer af de museumsforeninger, der er tilknyttet de to museer samt samarbejdspartnere og kolleger på andre museer. Årbogens emner hentes såvel i arkæologien som i nyere tids historie. Der arbejdes både med artikler, der formidler ny og gammel viden, og med artikler, der præsenterer nye projekter på museerne.

Årsberetning

Strategisk samarbejde – Vestjyske super temaer

Museerne samarbejder blandt andet under fire supertemaer:

- 1) Jernalder og Vikingetid i Vestjylland.
- 2) Vestkyst-turismens historie.
- 3) Vestjylland under 2. verdenskrig.
- 4) Mennesker, landskab og identitet i Vestjylland.

Levende Læring

Museet har etableret portalen Levendelæring.dk for at gøre tilgængeligheden for formidlingstilbud større. Den primære målgruppe er skoler og institutioner. Levendelæring.dk har haft en lang fødsel; men en prototype er testet igennem i 2018 og er lanceret i en version 1.0.

Levende Læring startede som et samarbejdsprojekt med Vardemuseerne. Grundideerne fra projektet fortsætter i det strategiske samarbejde med LÆRING under Vardemuseerne; men samarbejdet har været sat på standby i 2018, hvor der ikke har været egentlige fælles projekter. Levende Læring fortsætter som koncept under Ringkøbing-Skjern Museum.

Udvikling af museets digitale profil

Siden relanceringen af levendehistorie.dk i 2014, har museets digitale profil hvert år fået flere og flere brugere. Dette kan igen i år aflæses i både besøgende på den traditionelle hjemmeside samt på museets tilstedeværelse på de sociale medier.

I 2018 har 96.307 unikke besøgende klikket sig ind på museets hjemmeside 553.098 gange, hvilken er en fordobling i forhold til 2017. Denne stigning i besøgende skyldes bl.a. at museet har søsat og fokuseret på levendelæring.dk, en bookingportal til skoler og private grupper, som en del af levendehistorie.dk. Ligeledes er der i 2018 arbejdet målrettet på at vedligeholde eksterne partners omtaler af museet, så disse henviser direkte til levendehistorie.dk.

Museet har målrettet arbejdet for at være mere synlig på de sociale medier som f. eks. Facebook, Instagram, Google+ og TripAdvisor, hvor museet hovedsageligt får gode anmeldelser fra gæsterne. Både Lyngvig Fyr og Bork Vikingehavn blev af TripAdvisor udnævnt til Udmærkelsescertifikatet igen i 2018 på grund af gentagne gode anmeldelser fra gæsterne - en tendens der også kan aflæses på Facebook og Google+, hvor der kommer flotte anmeldelser. De fleste af museets besøgssteder er oprettet med officielle Facebook profiler. Specielt Bork Vikingehavn har, grundet det øgede fokus på vikingetiden, løbende et stigende følgertal. I alt i 2018 er der knap 7.500 mod knap 6.500 i 2017. Museet benytter stadig "Levende historie" facebookprofilen, som den overordnede kommunikationskanal og denne er igen i 2018 vokset med ca. 500, så der med udgangen af 2018 var ca. 2.900 "følgere" mod 2.400 i 2017. På samme måde er museet også, ligesom de fleste større danske museer, på Instagram, med én samlet profil. Her har vi i løbet af de sidste par år også øget vores indsats og havde i slutningen af 2018 over 1.200 følgere, imod ca. 200 i starten af 2017.

Årsberetning

Magasiner

Museet købte i 2013 ejendommen Industrivej 14-16 samt Tømrervej 15 i Skjern med henblik på at anvende bygningerne som magasin til museets samlinger. I 2015 blev der etableret klimastyring i magasinhalerne. Klimastyringen er i 2017 justeret med henblik på en nedbringelse af elforbruget, ligesom der er efterisoleret i nr. 16.

I 2018 fik museet, i forbindelse med åbningen af Provstgaards Jagthus, nyt og spændende materiale fra Provstgaardbrødrene.

På magasinet på Industrivej 14-16, Skjern, blev det gamle omklædningsrum ryddet, isoleret og tætnet, så det kunne kobles på magasinets affugtningsanlæg. Alt sammen for at muliggøre flytning i 2019 af arkivskabe fra Skjern, Ringkøbing og Bundsbæk til samme rum.

Kaj Munks Præstegård

Kaj Munks Præstegård drives af museet for den selvejende institution Kaj Munks Præstegård i Vedersø. Driftsaftalen løber over tre år ad gangen og blev fornyet i 2018.

Besøgstallet var i 2018 på 10.199 besøgende hvilket er en fremgang på 384 besøgende i forhold til 2017. Fremgangen har både været inden for de ordinære besøgende og på antallet af grupper.

Cafe Lise, der i 2017 blev indrettet i den tidligere lejlighed i vestfløjen er populær blandt gæsterne. I det disponible lokale ved siden af Cafe Lise er der p.t. en udstilling med fokus på Kaj Munk som dramatiker med en oversigt over hans store produktion af dramatik. Præstegården danner rammen for forskellige kulturelle arrangementer der afvikles i samarbejde med stedets venneforening. I 2018 var der Forårsforedrag, 4. maj alsang, Valdemarsdag, Jagtmiddag, opera "Martyriet" i kirken og teologisk seminar.

Lyngvig Fyr

Ringkøbing-Skjern Museum indgik i 2011 en aftale med Ringkøbing-Skjern Kommune og Naturstyrelsen om drift og udvikling af Lyngvig Fyr. Besøgstallet blev i 2018 på 71.936 besøgende, hvilket er en mindre tilbagegang på 2.342 besøgende i forhold til året før.

I 2018 blev fyrets oprindelige egetræsdør fra 1906 - efter at have været udsat for hærværk - sendt til renoivering på konserveringscenter Vest og herefter genindsat.

Gåsemandens Gård

Stedet bliver drevet i samarbejde med Ringkøbing amts Husflid, som laver udstillinger ud fra husflids-samlingen, laver demonstrationer af husflid og bemander stedets entre og butik, hvor der kan købes husflidsartikler.

Årsberetning

Skjern Vindmølle

Museet udarbejdede i 2012 i samarbejde med møllebygger Jørn Nilsson, Løve, en plan for renoveringen af Skjern Vindmølle med fokus på følgende opgaver:

- Lokalisering af fejl i krøjekransen i møllehatten og få denne fejl udbedret. Fejlen er lokaliseret og udbedret i 2016 i samarbejde med det frivillige smedelaug.
- Få vindrosen afmonteret og få lavet en ny. Den nye vindrose blev monteret i foråret 2016.
- Renovering af vingerne. Dette arbejde, der omfatter maling af vingerne samt fornyelse og montering af klapper og hækværk, blev færdiggjort i 2018. Endvidere blev det indvendige mølleværk gennemgået af møllebyggeren og tænderne i kronhjulet blev udskiftet.

Provstgaards Jagthus

Museet har i 2018 færdiggjort indretningen af Provstgaards Jagthus i Skjern Enge. Besøgsstedet åbnede i oktober 2018. Huset er indrettet med mulighed for kaffe- og issalg, som et særligt mødested, og med en udstilling omkring livet ved Skjern Å og Provstgaardbrødrenes jagtliv.

Renoveringen har betydet at "Den pæne stue" er ført tilbage til sin oprindelige plads, og de to bygninger er sammenbygget og har dermed skabt mulighed for moderne toiletfaciliteter.

Strandgården

Lejemålet af Strandgården blev opsagt pr. 31. december 2017.

Regnskabsåret

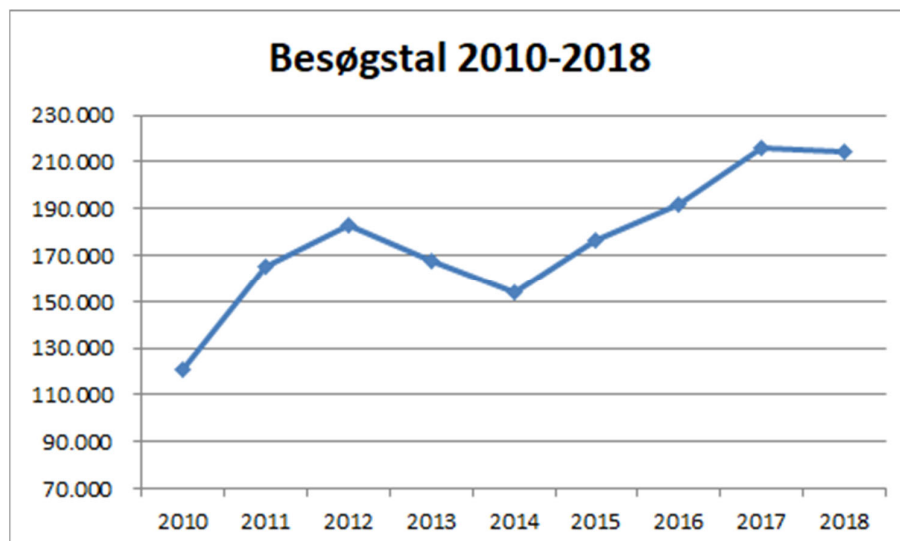
Besøgstal

Besøgstallet i 2018 blev på 214.723 besøgende, hvilket er en mindre tilbagegang på 1.635 i forhold til 2017, som var museets bedste til dato nemlig 216.358.

Museet afholdt i 2018 Historisk Dyrskue på Bundsbæk Mølle med 1.470 besøgende, Bork Vikingemarked med 6.000 besøgende samt Jul på Bundsbæk Mølle med 3.925 besøgende. Det betyder et lille fald i antallet af gæster til Dyrskue (1.565 i 2017), godt 1.000 færre gæster til det regnfulde Vikingemarked (7.172 i 2017) samt en stor nedgang i antal gæster til Jul på Bundsbæk (5.375 i 2017). Nedgangen er formentlig udtryk for en stigende konkurrence fra nye julemarkeder på egnen.

Årsberetning

Udviklingen i besøgstallet 2010-2018:

Personale

Museet beskæftigede i 2018 56,81 årsværk (2017 - 55,12 årsværk) i ordinære ansættelser, hvoraf fleksjob udgjorde 12,09 årsværk (2017 - 11,53 årsværk) (fleksjob indregnet efter aflønning, hvilket for næsten alle vil sige fuld tid, selv om den reelle arbejdstid ikke er på fuld tid). Endvidere er der i årets løb oprettet en del sociale jobs på museet af kortere eller længere varighed. Det drejer sig om personer i arbejdsprøve, virksomhedspraktik og løntilskudsjob samt skånejob.

Butikker og caféer

Omsætningen i museets butikker var i 2018 TDKK 4.070, hvilket er en lille fremgang i forhold til sidste år på TDKK 12.

Omsætningen i caféerne var i 2018 TDKK 1.857, hvilket er en lille tilbagegang på TDKK 21.

Særudstillinger og faste udstillinger

Bundsbæk Mølle:

- “Rakkerpak” – æreløse rakkere i Danmark
- “Øjenkontakt” – portrætfotos fra den jyske hede
- Juleudstilling – “Alle tiders juleudstilling”

Dejbjerg Jernalder:

- “Vestjyllands oldtid”

Årsberetning

Bundsbæk Naturpark:

- ”De fire øer” – Land Art projekt af kunstneren Alfio Bonanno

Ringkøbing Museum:

- ”Flyvere i natten” – om allierede bombefly over Vestjylland
- ”Hvad bunkeren gemte” – Gerhard Saalfelds bunker
- Genstandssamling fra Ringkøbings historie

Dommerkontoret:

- ”Vestjyllands lille hovedstad” – Jesper Malers Ringkøbing
- ”Byens hus – Amtets hus” – 200 års rådshushistorie i Ringkøbing

Abelines Gård:

- ”Klitgårdens historie”
- ”Elisabeth Rickmers” – en lydfortælling
- ”Fortidens ansigter”
- Abelines stuer

Fahl Kro:

- ”Fra får til fyrste” – udstilling om vikingernes dragter og tekstile håndværk
- ”Historien om Fahl Kro”

Lyngvig Fyr:

- ”Fyr- og redningsvæsen”,
- ”Bølgen Blå – Historisk badeliv”

Kaj Munks Præstegård:

- Kaj Munks hjem
- Udstilling om Carl Th. Dreyers filmatisering af ”Ordet”
- ”Kaj Munk som dramatiker”
- ”Kaj Munk på farten”

Skjern Vindmølle:

- Skjern Vindmølles historie

Provstgaards Jagthus (åbnet efterår 2018):

- ”Provstgaard-brødrene” – om jagt og livet i Skjern enge

Store arrangementer/events

- Bork Vikingemarked – 6.000 besøgende
- Jul på Bundsbæk Mølle – 3.925 besøgende
- Historisk Dyrskue – 1.470 besøgende
- Nat på Museet i Ringkøbing – 626 besøgende

Årsberetning

Offentlige naturvejlederture

I 2018 er der afholdt 149 åbne ture og arrangementer med deltagelse af 4.275 børn og voksne. De offentlige ture og arrangementer omhandler kultur- og naturhistoriske emner. De varetages af de to naturvejledere tilknyttet Ringkøbing-Skjern Museum i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune, samt af eksterne naturformidlere. Turene spænder over alt fra snapseture til cykelture, bunkerture, svampeture, muldvarpeture, GPS-løb, åben skolebigård, Skjern-Å-ture og meget andet.

Levende Læring

Levende Læring dækker især over naturvejledning og skoletjeneste.

I forbindelse med guidede rundvisninger og læringsforløb deltog i alt ca. 15.333 gæster i en af museets formidlingstilbud. Heraf var størstedelen børn og unge. Skolereformen betyder, at skolerne får bedre muligheder for at gøre brug af museets læringsstilbud. Derfor har der været arbejdet på at udvikle en skoletjeneste til fremtidens udfordringer. På bestillingsportalen www.levendelæring.dk kan skoler, grupper mv. orientere sig om museets mange tilbud i skoletjenesten, gruppetilbud, guidede ture mv. og lave en direkte booking. Der vil fortsat blive arbejdet på at udvikle portalen.

Interface

Interface har været i gang siden 2009 og er et samarbejde omkring Ungdomsuddannelserne og museet. Idéen med projektet er, at unge gymnasie studerende, skal ud af klasseværelset og stifte bekendtskab med de læringsmuligheder, som museet rummer. Der har ikke været afviklet Interface-forløb i 2018; men såvel Vestjysk Gymnasium Tarm som museet har bibeholdt medlemsskab af Interface med henblik på fremtidigt samarbejde.

Folkeuniversitet

I samarbejde med Skjern-Egvad Museumsforening og Ringkøbing Museumsforening blev der i årets løb gennemført 12 forelæsninger – 6 på Dommerkontoret i Ringkøbing og 6 på Skjern Vindmølle. Antallet af deltagere i Folkeuniversitets arrangementer er inde i en positiv udvikling. I snit skønnes der at være ca. 50-60 deltagere pr. forelæsning.

Arkæologi - ArkVest

ArkVest har i 2018 behandlet 1.633 byggetilladelser, 392 tilladelser efter natur- og planloven, gennemgået 29 lokalplaner samt afgivet 151 hørings svar og udtalelser. De indkomne sager har medført 18 museumsbetalte forundersøgelser, 15 bygherre finansierede forundersøgelser og 7 udgravninger. I Ringkøbing-Skjern Kommune var de helt store projekter i 2018:

- Den store undersøgelse ved Nørby på Holmsland nær Søndervig. Her blev der undersøgt bebyggelse fra bondestenalderen for ca. 4.000 år siden til vikingetidens afslutningen ca. 1050 - altså en bebyggelse på stedet i mere end 5.000 år.
- Undersøgelsen af den 42 km. lange kabelføring mellem den kommende transformatorstation ved Søndervig og en tilsvarende ved Tarm.

Årsberetning

ArkVest beskæftigede i 2018 ca. 14,8 årsværk. Tallene for 2018 viser – modsat 2016-17 – et år, hvor arkæologien befinder sig på, hvad der må betegnes som et relativt højt aktivitetsniveau, dog båret op af de store undersøgelser i Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med de kommende Vesterhav Syd møller ved Søndervig.

Arbejdet med registrering af en stigende mængde Danefæ indleveringer bliver år for år mere omfattende, og museerne har stor glæde af det gode samarbejde med Vestjysk Detektorforenings medlemmer og alle de andre detektorfolk, der systematisk afsøger markerne i de to kommuner. Deres arbejde og fund er et uvurderligt kildemateriale for museerne.

Arkæologerne deltager fortsat ved vikingemarkedet i Bork og ved museernes julemarkeder i Varde og på Bundsbæk Mølle. Her fortæller arkæologerne interesserede gæster om det daglige arbejde og om aktuelle sager. Arkæologerne deltager også med foredrag i regi af Folkeuniversitetet, samt en række danske og internationale symposier.

Palle Eriksen har i 2018 færdiggjort hulbæltebogen, der er en samlet beskrivelse af og et katalog over en særlig type jernalderanlæg, der er dukket op de senere år. Bogen udkom sommeren 2018.

Ved udgangen af 2018 blev forskningen i ArkVests første fem år ligeledes opgjort og endte med en imponerende produktion:

- 4 publikationer
- 4 internationale fagfællebedømte artikler
- 26 danske fagfællebedømte artikler

Forskning

Med udgangspunkt i en bevilling til projektudvikling fra Slots- og Kulturstyrelsen har Ringkøbing-Skjern Museum i 2015-16 udarbejdet projektbeskrivelse og finansieringsmodel for et komparativt byhistorisk ph.d.-projekt om Ringkøbing og Skjern 1870-1930. Projektet er udviklet i samarbejde med Aarhus Universitet, Dansk Center for Byhistorie og Rigsarkivet, Viborg. Museets styrelse har besluttet, at 1/3 af projektets omkostninger dækkes ved egenfinansiering, 1/3 af omkostningerne er bevilget af Ringkøbing-Skjern Kommune, og den sidste tredjedel har Kulturministeriets Forskningsudvalg bevilget. Projektet blev igangsat 1. februar 2018.

Samlinger

Samlingsarbejdet har været præget af nedlukningen af registreringssystemet REGIN i august 2018. Det nye system SARA blev først taget i brug i 2019, så sidste halvdel af 2018 har der ikke været mulighed for registrering af nyt materiale. Tiden er brugt til indscanning/digitalisering af eksisterende materiale.

Museet er efterhånden nået langt i arbejdet med at nedbringe registreringsefterslæbet for både arkæologi og nyere tid. Arbejdet hermed er fortsat gennem 2018.

Årsberetning

Frivillige

Museet er fra 2015-2019 i gang med projektet Frivillighedsakademiet. Projektet afholder kurser for frivillige. Projektleder har som en del af arbejdet vidensdelt erfaringer i mange faglige fora.

Der har i 2018 været 425 frivillige tilknyttet museet i større eller mindre omfang. Museets store arrangementer kunne ikke afholdes uden deres hjælp.

Resultatopgørelse for 2018 og disponering af årets resultat

Årets resultat udviser et underskud på DKK 642.888. Underskuddet fremkommer ved et underskud på den ordinære drift på DKK 158.306 og et underskud på projekter på DKK 484.582.

Underskuddet er dels fremkommet på baggrund af færdiggørelsen af to af museets bygningsrenoveringer dels pga. øgede personaleomkostninger til drift.

Omkring Skjern Vindmølle har museet i flere år arbejdet på en renovering og udskiftning af vinger, krøje-hjul og møleværk. Dette arbejde er delvis afsluttet i 2018 dels for eksterne midler dels for egne midler hensat til bygningsinvesteringer og vedligeholdelse af bygninger.

I 2018 blev renoveringen af Provstgaards Jagthus også gennemført. Dette arbejde er også finansieret af eksterne midler samt egne midler hensat til bygningsinvesteringer og vedligeholdelse af bygninger.

De øgede personaleomkostninger skyldes dels sygdom og dels stor udskiftning i sæsonpersonale samt ansættelse af ny direktør.

Underskuddet disponeres på følgende måde:

Overført til Museumsfonden	0
Overført til/fra bygningsinvesteringer og vedligeholdelse af bygninger	-484.582
Overført til fri egenkapital	<u>-158.306</u>
Årets underskud	<u>-642.888</u>

Ved udgangen af 2018 udgør den frie egenkapital DKK 406.843 (overført overskud).

Årsberetning

Udfordringer

Den største udfordring i 2018 har været processen omkring ansættelsen af ny direktør og samtidig fastholde målsætningen om 200.000 gæster.

Der er i 2018 blevet arbejdet på at opfylde Strategi for Økomuseum 2.0's otte fokusområder:

1. Organisation

- *Den rette faglighed på rette sted*
- Der er i forbindelse med direktørskiftet blevet afholdt MUS-samtaler med størsteparten af personalet. På baggrund af kvalifikationer, personlige ønsker og museets målsætninger er der i de sidste måneder af 2018 iværksat et arbejde med en ny organisations- og mødestruktur, der fra april 2019 afløser organisationsplanen fra 2017.

2. Bygningsdrift og vedligehold

- *Bygningsdriften skal optimeres*
- Dette er beskrevet som en opgave under den nye direktør.
- Provstgaards Jagthus er færdig-istandsat i 2018.
- Der er igangsat haveprojekt med frivillige for Hattemagerhuset.
- Der er igangsat gennemgang af bygningsmassen i Dejbjerg Jernalder med henblik på evt. fremtidig vedligeholdelse eller afvikling.
- Der er igangsat renoveringsarbejde indvendig og udvendig af Abelines Gård, i samarbejde med Konserveringscentret.
- Der er igangsat undersøgelse af bygningsmassen på Bork Vikingehavn med henblik på udskiftning af rådne dele. Der er igangsat forbedringer af sikkerhed omkring selve havnen.
- Der er igangsat forebyggelse af vandindtrængning ved Dommerkoret.
- Der er udført vedligeholdelsesarbejde omkring lyskasser m.m. ved Lyngvig Fyr.
- Der er blevet udført ombygning fra åbent til mere lukket forkontor i administration.

3. Ressourceplanlægning

- *Hænder og økonomi skal balanceres*
- Dette er beskrevet som en opgave under den nye direktør.
- Sker løbende i forbindelse med budgetopfølgning og daglig drift.

4. Fokus på de frivillige

- *Frivilliges rolle og arbejdsopgaver skal skærpes*
- Der er blevet udarbejdet en forventningsafstemning til frivilligrupper og fra 2019 skærpes kravene til dokumentation af frivilligt engagement.

Årsberetning

5. Temaer

- *Museets mange nuværende temaer skal tilpasses og skærpes*
- Dette er beskrevet som en opgave under den nye direktør.

6. Samarbejdspartnere

- *Museumsindsatsen skal styrkes gennem strategiske lokale partnerskaber*
- Museet har i 2018 arbejdet strategisk med Nationalpark Skjern Å, Ringkøbing Fjord Turisme, Dansk Kyst- og Naturturisme, Rethinking Tourism in a Coastal City, MMU og Vardemuseerne.

7. Naturens Rige

- *Ringkøbing-Skjern Museum sikres en stærk synergi i forbindelse med udmøntningen af den kommunale strategi "Naturens Rige"*
- Der er et kontinuerligt samarbejde med Land, By og Kultur i Ringkøbing-Skjern Kommune.

8. Udviklingsprojekter

- *Udviklingsprojekter igangsættes med afsæt i en strategisk prioritering*
- Der er igangsat udviklingsprojekter omkring Abelines Gård og Provstgaards Jagthus.
- Der er opnået støtte fra Nordea-fonden (850.000 kr.) til et projekt med færdiggørelse af åledrivkvasen ULF. Arbejdet udføres i 2019.

Opfølgning på mål

Der er i 2018 blevet arbejdet på at opfylde følgende mål:

- Ansættelse af ny direktør
- Besøgstal på over 200.000 gæster
- Opfylde strategi for Økomuseum 2.0's otte fokusområder
- Optimere indretning og anvendelse af magasin på Industrivej
- Færdiggøre istandsættelse af Skjern Vindmølle
- Færdiggøre istandsættelse og ombygning af Provstgaards Jagthus
- Fortsat udvikle strategier og forretningsplaner for museets forskellige indtjeningsområder – butikker, caféer og større arrangementer med henblik på at få en bedre egenindtjening
- At udvikle samarbejdet med Vardemuseerne i forbindelse med primært ArkVest

Årsberetning

Målsætninger og forventninger for 2019

Den generelle positive udvikling på de fleste af museets besøgssteder forventes fastholdt i 2019, således at der forventes fastholdt et besøgstal på over 200.000 gæster. Museet justerer budget for 2019 ift. at finde tiltag, der kan vende underskud til overskud, hvis muligt allerede fra 2019.

Ansættelse af ny direktør ultimo 2018 medfører følgende naturlige fokusområder i 2019:

- Ny organisations- og mødestruktur og implementering af den, således at den følger museets fremtidige fokusområder
- Evaluering af den eksisterende strategi og påbegynde arbejde med ny strategi og planer
- Evaluering af nuværende mission og vision og evt. påbegynde arbejde med ændret mission og vision
- Fokus på forholdet mellem personaleressourcer og bygningsmasse, projekter, besøgssteder og fokusområder

Følgende projekter er planlagt til afvikling i 2019:

- At få åledrivkvasen ULF færdiggjort og søsat
- At få startet vindmøllen i Skjern op med etablering af nyt møllelaug
- Opstart af Provstgaard's Jagthus som besøgssted

Herudover forventer vi at igangsætte prioritering af kommende større projekter vedr. besøgssteder.

Væsentlig usikkerhed vedrørende tilskud og lån fra Arbejdsmarkedets Feriefond

Museet blev i efteråret 2016 bedt om af Arbejdsmarkedets Feriefond, at skitsere en plan for tilbagebetaling af lån – i alt TDKK 16.554.

Museet har meddelt Arbejdsmarkedets Feriefond, at museet ikke har afsat midler til lånenes tilbagebetaling, da museet tidligere har fået oplyst, at lånene ville blive forlænget, såfremt museet overholder de indgåede aftaler vedrørende bygningernes benyttelse.

Museet er således af den opfattelse, at der ved lånenes oprettelse blev indgået en mundtlig aftale om, at lånene administrativt vil blive forlænget i intervaller på 25 år, så længe grundlaget for lånenes opretholdelse er opfyldt, eller, at lånene evt. helt kan afskrives.

Museet er p.t. gennem Organisationen Danske Museer (ODM) i dialog med Arbejdsmarkedets Feriefond vedrørende den mundtligt indgåede aftale, ligesom Organisationen Danske Museer forsøger at rejse sagen politisk, idet en lang række museer og attraktioner er kommet i en tilsvarende situation, da de har haft samme opfattelse af lånebetingelserne. ODM udsendte pr. 29. januar 2018 følgende mail til de berørte museer:

Årsberetning

Organisationen Danske Museer (ODM) er bekendt med, at Arbejdsmarkedets Feriefond i disse dage beder låntagerne af de rente- og afdragsfrie lån bekræfte lånets størrelse og vilkår. I skrivelser er gengivet de ændrede vilkår for disse ”lån”, som de ser ud efter ændringerne i vedtægterne for Arbejdsmarkedets Feriefond i 2014.

For de museer og attraktioner, som har fået ”lån” før 2014, er teksten i erklæringen derfor sandsynligvis mere byrdefuld, end de forventninger museet med rette kunne have ved ”lånets” oprettelse i sin tid, hvor AFF ved bevillingen har givet modtagerne en forventning om, at ”lånene” administrativt kunne forlænges i intervaller på 25 år, så længe grundlaget for ”lånets” etablering fortsat var opfyldt. Organisationens Danske Museer – og den nedsatte arbejdsgruppe, bestående af en række låntagere, er derfor af den opfattelse, at ændringen af lånevilkårene i 2014 derfor reelt er et løftebrud.

ODM vil derfor gerne foreslå, at de museer og andre attraktioner, som opfatter ændringen som løftebrud, gør indsigelse mod ændringen af betingelserne og eventuelt fremsender bekræftelsen til AFF med et brev/mail med dette indhold:

”Vedlagt returneres underskrevet låneerklæring som ønsket. Vi skal gøre opmærksom på, at uanset henvisningerne til AFF’s vedtægtsændringer i 2014 forventer vi, at ”lånet” administreres i henhold til skrevne og uskrevne aftaler som de blev indgået ved ”lånets” optagelse, herunder at ”lånet” administrativt kan forlænges i intervaller på 25 år, så længe grundlaget for ”lånets” oprettelse fortsat er opfyldt, eller at ”lånet” evt. helt afskrives”

Museet har valgt at følge ODMs opfordring og har indskrevet ovenstående passus ved underskrift på låneerklæringen i 2018. Tilsvarende er sket i januar 2019.

Der henvises til note 1 til regnskabet vedrørende den væsentlige usikkerhed der er vedrørende tilskud og lån fra Arbejdsmarkedets Feriefond.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Ordinær 2018 Realiseret	Projekter 2018 Realiseret	Samlet 2018 Realiseret	Ordinær 2018 Budget (ej revideret)	Samlet 2017 Realiseret
		DKK	DKK	DKK	DKK	DKK
Statstilskud	2	3.691.556	128.407	3.819.963	3.673.978	3.689.832
Tilskud fra Ringkøbing-Skjern Kommune	3	6.567.315	813.873	7.381.188	6.542.315	6.795.702
Tilskud i øvrigt	4	1.165.028	1.056.124	2.221.152	1.150.000	1.481.071
Donationer (gavefond)		23.800	0	23.800	0	26.396
Betaling for arkæologiske undersøgelser		3.782.833	0	3.782.833	75.000	2.444.532
Entreindtægter		6.811.430	0	6.811.430	6.700.000	7.040.205
Arrangementer og aktiviteter	5	1.512.088	0	1.512.088	1.100.000	1.468.293
Regulering af moms vedrørende tidligere år	6	0	0	0	0	210.350
Momskompensation		122.512	0	122.512	0	0
<i>Salg caféer og butikker</i>						
Caféer		1.857.102	0	1.857.102	1.920.000	1.878.430
Butikker		4.070.400	0	4.070.400	4.000.000	4.058.331
Renteindtægter inkl. afkast værdipapirer		63.753	0	63.753	67.000	61.558
Indtægter		29.667.817	1.998.404	31.666.221	25.228.293	29.154.700
Personaleomkostninger	7	16.153.149	1.036.592	17.189.741	15.885.158	15.686.787
Ejendomsomkostninger	8	2.372.647	1.193.439	3.566.086	2.210.000	2.978.739
Billetomkostninger		26.520	0	26.520	0	34.639
Samlinger og lokalhistorisk arkiv		24.371	0	24.371	42.000	42.437
Undersøgelser og erhvervelser	9	4.612.701	0	4.612.701	1.040.000	3.386.912
Køretøjer	10	406.210	0	406.210	407.635	440.391
Udstillinger		120.483	69.421	189.904	50.000	187.236
Anden oplysningsvirksomhed	11	1.358.703	170.405	1.529.108	1.193.000	1.609.795
Administrationsomkostninger		1.100.720	13.129	1.113.849	844.500	889.665
Husleje samt renter og afdrag på lån	12	549.170	0	549.170	509.000	474.984
<i>Omkostninger caféer og butikker</i>						
Caféer		860.761	0	860.761	850.000	850.704
Butikker		2.230.641	0	2.230.641	2.182.000	2.129.201
Renteudgifter		10.047	0	10.047	15.000	7.508
Udgifter		29.826.123	2.482.986	32.309.109	25.228.293	28.718.998
Årets resultat		-158.306	-484.582	-642.888	0	435.702

Budget for 2018 er ekskl. indtægter og omkostninger ved projekter der anses for fuldt finansierede.
Fordeling af indtægter og omkostninger på projekter fremgår af note 13.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	2018	2017
	Realiseret	Realiseret
	DKK	DKK
Årets resultat kan sammendrages således:		
Renteindtægter Museumsfonden	0	0
Resultat af Museets daglige drift	-158.306	432.034
Ordinært resultat	-158.306	432.034
Resultat af Museets projekter	-484.582	3.668
	-642.888	435.702
Resultatet er af styrelsen disponeret således:		
Overført til Museumsfonden	0	0
Overført fra/til bygningsinvesteringer og vedligeholdelse af bygninger	-484.582	0
Overført til fri egenkapital	-158.306	435.702
	-642.888	435.702
Egenkapitalen 31. december fremkommer således:		
Egenkapital 1. januar	25.507.039	24.754.894
Årets resultat	-642.888	435.702
Op-/nedskrivning af ejendomme	0	0
Afdrag på prioritetslån og lån Ringkøbing-Skjern Kommune	377.185	316.443
Egenkapital 31. december	25.241.336	25.507.039

Balance 31. december

Aktiver

Note	2018	2017	2016
	DKK	DKK	DKK
Ejendomme:			
Bundsbæk Mølle, Dejbjerg	1.550.000	1.550.000	1.550.000
Bundsbæk Møllegård, Dejbjerg inkl. Bjørnemosen	7.950.000	7.950.000	7.950.000
Dejbjerg Jernalder	700.000	700.000	700.000
Rakkerhuset i Bjørnemosen, Dejbjerg	35.800	35.800	35.800
Provstgaards Hus, Stauning	740.000	740.000	740.000
Fahl Kro, Bork	1.850.000	1.850.000	1.850.000
Bork Vikingehavn	2.800.000	2.800.000	2.800.000
Vikingevej 5, Bork	670.000	670.000	670.000
Gåsemandens Gård, Bork	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Hattemagerhuset, Tarm	140.000	140.000	140.000
Søren Lykkes Hus, Bork Havn	0	0	0
Vindmøllen, Skjern	460.000	460.000	460.000
Reberbanen, Skjern	170.000	170.000	170.000
Dommergården, Kongevejen 10, Ringkøbing	1.950.000	1.950.000	1.950.000
Abelines Gård, Sønder Klitvej 87, Haurvig	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Redningsstation, Sønder Klitvej 72, Hvide Sande	208.930	200.000	0
Magasin, Industrivej 14-16 og Tømrervej 15, Skjern	4.550.000	4.550.000	4.550.000
Ejendomme	26.774.730	26.765.800	26.565.800
Køretøjer m.v.	0	107.633	261.014
Anlægsaktiver	26.774.730	26.873.433	26.826.814
Beholdning af butiksvare	1.515.083	1.588.669	1.498.383
Beholdninger	1.515.083	1.588.669	1.498.383
Tilgodehavender	3.289.704	3.333.105	2.099.394
Mellemregningskonti og forudbetalinger	105.830	59.946	80.734
Tilgodehavender	3.395.534	3.393.051	2.180.128
Værdipapirer	82.154	83.148	82.102
Likvide midler	346.711	501.541	884.615
Omsætningsaktiver	5.339.482	5.566.409	4.645.228
Aktiver	32.114.212	32.439.842	31.472.042

Balance 31. december

Passiver

	Note	2018 DKK	2017 DKK	2016 DKK
Bunden egenkapital	14	24.046.006	23.917.891	23.601.448
Museumsfonden	15	114.746	114.746	114.746
Henlæggelser	16	673.741	1.158.323	1.158.323
Fri egenkapital	17	406.843	316.079	-119.623
Egenkapital		25.241.336	25.507.039	24.754.894
Lån til køb magasiner, Nykredit		2.038.724	2.157.909	2.274.352
Lån Ringkøbing-Skjern Kommune		0	58.000	258.000
Langfristede gældsforpligtelser		2.038.724	2.215.909	2.532.352
Kortfristet del af lån til køb magasiner, Nykredit og lån Ringkøbing-Skjern Kommune		120.000	320.000	320.000
Kassekredit, Skjern Bank (trækningsret DKK 1.570.000)		1.486.001	581.438	1.731
Forudbetalte tilskud vindmøllen		0	104.703	180.020
Forudbetalte tilskud i øvrigt		317.637	742.407	609.923
Leverandørgæld		502.954	743.854	891.279
Beregnete skyldige feriepenge funktionærer		1.614.291	1.700.460	1.575.549
Periodeafgrænsningspost - arkæologi		92.842	92.842	186.011
Anden gæld		700.427	431.190	420.283
Kortfristede gældsforpligtelser		4.834.152	4.716.894	4.184.796
Gældsforpligtelser		6.872.876	6.932.803	6.717.148
Passiver		32.114.212	32.439.842	31.472.042
Væsentlig usikkerhed vedrørende tilskud og lån fra Arbejdsmarkedets Feriefond	1			
Lån hos Arbejdsmarkedets Feriefond	18			
Eventualforpligtelser	19			

Noter til regnskabet

1 Væsentlig usikkerhed vedrørende tilskud og lån fra Arbejdsmarkedets Feriefond

Til gennemførelse af anden fase af projektet "Vestjyllands Økomuseum-kultur, landskab og turisme" er der i marts 1994 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 8.500 i tilskud til "igangsætning" og TDKK 13.599 i rente- og afdragsfrit lån til anlægsinvesteringer.

Lånet på TDKK 13.599 til anlægsudgifter behandles, på grund af de særlige vilkår som lånet er ydet under, regnskabsmæssigt som værende et tilskud. Der er ikke hensat beløb til tilbagebetaling af lånet.

Til etablering af ny udstillingsbygning og stald ved Bork Vikingehavn er der i januar 2003 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 1.700 i rente- og afdragsfrit lån i 25 år.

Til erhvervelse af fast ejendom i Bjørnemosen er der i januar 2003 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 1.255 i rente- og afdragsfrit lån i 25 år.

Lånene på TDKK 1.700 og TDKK 1.255 behandles, på grund af de særlige vilkår som lånene er ydet under, regnskabsmæssigt som værende tilskud. Der er ikke hensat beløb til tilbagebetaling af lånene.

Museet er i efteråret 2016 blevet bedt om af Arbejdsmarkedets Feriefond, at skitsere en plan for tilbagebetaling af lånene – i alt TDKK 16.554.

Museet har meddelt Arbejdsmarkedets Feriefond, at museet ikke har afsat midler til lånenes tilbagebetaling, da museet tidligere har fået oplyst, at lånene ville blive forlænget, såfremt museet overholder de indgåede aftaler vedrørende bygningernes benyttelse.

Museet har siden foråret 2017 været i forhandlinger med Arbejdsmarkedets Feriefond. "Organisationen Danske Museer" har rejst sagen politisk, idet en lang række museer og kulturinstitutioner er kommet i en tilsvarende situation.

De omhandlede lån er ikke indregnet som gældsforpligtelse i regnskabet. Dette er i lighed med tidligere år.

Styrelsen og den daglige ledelse skal gøre opmærksom på, at der kan være usikkerhed om, hvorvidt lånene skal tilbagebetales, og i givet fald med hvor meget.

2 Statstilskud

	2018 Realiseret	2018 Budget (ej revideret)	2017 Realiseret
	DKK	DKK	DKK
Kulturministeriets ordinære tilskud	3.661.056	3.648.978	3.598.935
Øvrige tilskud	30.500	25.000	21.097
Overskud konserveringstjenesten	0	0	16.886
Ordinær drift	3.691.556	3.673.978	3.636.918
Indtægter vedrørende projekter	128.407	0	52.914
	3.819.963	3.673.978	3.689.832

Noter til regnskabet

	2018 Realiseret	2018 Budget (ej revideret)	2017 Realiseret
	DKK	DKK	DKK
3 Tilskud fra Ringkøbing-Skjern Kommune			
Driftstilskud	5.947.368	5.947.368	5.785.264
Øvrige tilskud	619.947	594.947	591.789
Ordinær drift	6.567.315	6.542.315	6.377.053
Indtægter vedrørende projekter	813.873	0	418.649
	7.381.188	6.542.315	6.795.702
4 Tilskud i øvrigt			
Driftsaftale "Kaj Munks Præstegård"	900.000	900.000	900.000
Friluftsrådet til naturvejleder	245.028	250.000	250.000
Tilskud fra "Århus 2017"	20.000	0	40.000
Diverse	0	0	7.500
Ordinær drift	1.165.028	1.150.000	1.197.500
Indtægter vedrørende projekter	1.056.124	0	283.571
	2.221.152	1.150.000	1.481.071
5 Arrangementer og aktiviteter			
Indtægter lokaler	368.965	150.000	188.160
Samlinger og udstillinger	31.846	0	3.360
Administration	15.903	0	11.348
Dyrehold	0	0	-607
Kulturhistorie	456.207	350.000	537.175
Naturvejledning	156.596	160.000	124.511
Arrangementer og udstillinger	23.383	30.000	159.264
Generel markedsføring (sponsorater)	120.463	110.000	107.765
Publikum/levendegørelse	338.725	300.000	337.317
Ordinær drift	1.512.088	1.100.000	1.468.293
Indtægter vedrørende projekter	0	0	0
	1.512.088	1.100.000	1.468.293

Noter til regnskabet

6 Regulering af moms vedrørende tidligere år

Museet har hen over årene 2015, 2016 og 2017 lavet aftaler med flere og flere sponsorer. Disse sponsorer får eksponering i museet ved annoncer i brochurer og infoblade som deles i hele museet samt ved at der er opsat sponsortavler på alle museets lokaliteter. Disse sponsorindtægter er alle momspligtige iflg. momsloven.

De nævnte sponsorindtægter udløser fradrag af moms i et eller andet omfang af omkostninger vedrørende fællesaktiviteter. Omfanget bestemmes af en såkaldt momsfradragsprocent. Museets fradragsprocent er i årene 2015-2017 beregnet til 50-55%

	2018 Realiseret	2018 Budget (ej revideret)	2017 Realiseret
	DKK	DKK	DKK
7 Personaleomkostninger			
Løn til fastansat personale	12.048.593	11.843.963	11.587.515
Løn til personale ansat i fleksjobs	4.067.405	3.872.257	3.779.080
Løn til sæsonansatte	3.791.015	2.575.000	3.061.742
Løn til projektansatte overført til projekter	-1.036.592	0	-94.200
Løn til personale inkl. pensionsbidrag	18.870.421	18.291.220	18.334.137
ATP	209.463	190.000	191.908
Kursusudgifter	99.648	20.000	22.863
Befordringsgodtgørelse	235.905	180.000	175.836
Øvrige personaleudgifter	937.887	737.000	515.132
Regulering af beregnede feriepenge til funktionærer	-86.169	40.000	-21.953
	20.267.155	19.458.220	19.217.923
Lønrefusion, sygedagpenge	-137.024	-40.000	-445.658
Lønrefusion, incl. Ph. D	-535.169	-385.000	-102.000
Tilskud til personale ansat i fleksjobs	-3.441.813	-3.148.062	-3.320.834
	16.153.149	15.885.158	15.349.431
Der udgiftsføres således:			
Personaleomkostninger ordinær	17.189.741	15.885.158	15.443.631
Personaleomkostninger overført til projekter	-1.036.592	0	-94.200
Ordinær løn	16.153.149	15.885.158	15.349.431
Projekter	1.036.592	0	337.356
	17.189.741	15.885.158	15.686.787
Antal fuldtidsstillinger beregnet på grundlag af indbetalinger til ATP	53		51

Noter til regnskabet

	2018 Realiseret	2018 Budget (ej revideret)	2017 Realiseret
	DKK	DKK	DKK
8 Ejendomsomkostninger			
Løbende omkostninger	2.335.631	2.172.984	2.653.807
Afskrivninger	37.016	37.016	63.458
Ordinære udgifter	2.372.647	2.210.000	2.717.265
Udgifter vedrørende projekter	1.193.439	0	261.474
	3.566.086	2.210.000	2.978.739
9 Undersøgelser og erhvervelser			
Løn til ansat personale	3.830.805	0	2.313.658
Lønrefusioner	-340.939	0	-37.868
Betaling til ArkVest - Arkæologi Vestjylland	1.030.519	1.040.000	1.022.380
Øvrige udgifter	92.316	0	88.742
	4.612.701	1.040.000	3.386.912
Antal fuldtidsstillinger beregnet på grundlag af indbetalinger til ATP	8		5
10 Køretøjer			
Løbende omkostninger	335.593	337.018	350.468
Afskrivninger	70.617	70.617	89.923
	406.210	407.635	440.391
11 Anden oplysningsvirksomhed			
Generel markedsføring	696.582	660.000	710.004
Dyrehold	16.900	3.000	2.837
Kulturhistorie (incl. personalomkostninger)	194.991	150.000	344.857
Naturvejledning	16.253	20.000	27.366
Arrangementer	227.223	160.000	264.412
Publikum/levendegørelse	206.754	200.000	208.685
Ordinær drift	1.358.703	1.193.000	1.558.161
Udgifter vedrørende projekter	170.405	0	51.634
	1.529.108	1.193.000	1.609.795

Noter til regnskabet

	2018 Realiseret	2018 Budget (ej revideret)	2017 Realiseret
	DKK	DKK	DKK
12 Husleje samt renter og afdrag på lån			
Husleje	86.105	99.000	66.446
Renter og afdrag lån til køb magasiner, Nykredit	205.065	210.000	208.538
Afdrag lån Ringkøbing-Skjern Kommune	258.000	200.000	200.000
	549.170	509.000	474.984

	Indtægter	Omkostninger	Resultat
	DKK	DKK	DKK
13 Årets indtægter og omkostninger projekter			
Skjern Vindmølle	104.706	328.793	-224.087
Frivillighedsakademi	680.875	680.875	0
Renovering Provstgaards hus	913.905	1.294.490	-380.585
Naturens rige App	261.405	141.315	120.090
Projekter uden bevilling	37.513	37.513	0
	1.998.404	2.482.986	-484.582

14 Bunden egenkapital

Bunden egenkapital svarer til ejendommenes værdi, som er sat til offentlig ejendomsvurdering. Lån til køb af ejendomme fragår ved opgørelsen af den del af egenkapitalen, der anses for bunden.

	2018	2017	2016
	DKK	DKK	DKK
15 Museumsfonden			
1. januar	114.746	114.746	114.746
Overført ifølge resultatdisponering	0	0	0
	114.746	114.746	114.746

Noter til regnskabet

16 Henlæggelser

	1/1 2018	Overført i 2018	Anvendt i 2018	31/12 2018
	DKK	DKK	DKK	DKK
Bygningsinvesteringer og vedligeholdelse af bygninger	1.075.000	83.323	-484.582	673.741
Historisk husdyrhold	83.323	-83.323	0	0
	1.158.323	0	-484.582	673.741

17 Fri egenkapital

	2018	2017	2016
	DKK	DKK	DKK
1. januar	316.079	-119.623	-615.456
Overført ifølge resultatdisponering	-158.306	435.702	427.353
Tilbagebetaling lån Ringkøbing-Skjern Kommune (udgiftsført)	258.000	200.000	200.000
Regulering lån Ringkøbing-Skjern Kommune	0	0	2.000
Frie midler anvendt til køb af ejendommen Sønder Klitvej 72, Hvide Sande / Vikingevej 5, Bork	-8.930	-200.000	-133.520
	406.843	316.079	-119.623

Fri egenkapital er netto påvirket med DKK 0 af indregning af tilbagebetaling lån Ringkøbing-Skjern Kommune.

18 Lån hos Arbejdsmarkedets Feriefond

Arbejdsmarkedets Feriefond har ydet rente- og afdragsfrie lån på henholdsvis TDKK 13.599, TDKK 1.700 og TDKK 1.255 til henholdsvis delvis finansiering af anlægsudgifter vedrørende projektet "Vestjyllands Økomuseum-kultur, landskab og turisme", velkomstbygning i Bork Vikingehavn og køb af fast ejendom i Bjørnemosen.

Lånene skal ifølge det aftalte formelt tilbagebetales henholdsvis 15. oktober 2019 og 8. januar 2028, jævnfor dog nedenfor.

Til sikkerhed for engagement med Arbejdsmarkedets Feriefond er tinglyst ejerpantebrev nominelt TDKK 13.599, TDKK 1.700 og TDKK 1.255 med pant i samtlige ejendomme.

Der er ikke hensat til tilbagebetaling af lånene. Dette er begrundet i, at de projekter tilskud er anvendt til efter museets regnskabspraksis ikke aktiveres. Det er endvidere forventningen at lånene opretholdes så længe museet ejer de aktiver, der er givet lån til.

Noter til regnskabet

19 Eventualforpligtelser

Ejerpantebrev DKK 400.000 med pant i Vikingevej 5 er stillet til sikkerhed for kassekredit.

Museet er momsregistreret under CVR-nr. 51 22 76 11. Der kan være reguleringsforpligtelser vedrørende fast ejendom.

Regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsregnskabet for Ringkøbing-Skjern Museum for 2018 er udarbejdet i overensstemmelse med de regnskabsregler og principper, som fremgår af lov nr. 1531 af 21. december 2010, Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 og Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 461 af 25. april 2013.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde museet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå museet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Tilskud

Der modtages løbende tilskud til særlige projekter. Disse indtægter føres over resultatopgørelsen som omtalt nedenfor.

Til gennemførelse af anden fase af projektet "Vestjyllands Økomuseum-kultur, landskab og turisme" er der i marts 1994 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 8.500 i tilskud til "igangsætning" og TDKK 13.599 i rente- og afdragsfrit lån til anlægsinvesteringer.

Lånet på TDKK 13.599 til anlægsudgifter behandles, på grund af de særlige vilkår som lånet er ydet under, regnskabsmæssigt som værende et tilskud. Der er ikke hensat beløb til tilbagebetaling af lånet.

Til etablering af ny udstillingsbygning og stald ved Bork Vikingehavn er der i januar 2003 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 1.700 i rente- og afdragsfrit lån i 25 år.

Til erhvervelse af fast ejendom i Bjørnemosen er der i januar 2003 opnået bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på TDKK 1.255 i rente- og afdragsfrit lån i 25 år.

Lånene på TDKK 1.700 og TDKK 1.255 behandles, på grund af de særlige vilkår som lånene er ydet under, regnskabsmæssigt som værende tilskud. Der er ikke hensat beløb til tilbagebetaling af lånene.

Regnskabspraxis

Leasingkontrakter

Indgåede leasingkontrakter behandles som operationel leasing. Førstegangsydelse udgiftsføres over kontraktens løbetid.

Resultatopgørelsen

Indtægtskriterium

Indtægter i form af betaling for arkæologiske undersøgelser, entreindtægter, arrangementer og aktiviteter samt salg i caféer og butikker resultatføres i takt med, at de er erhvervet.

Ordinære tilskud fra stat og kommune resultatføres i takt med, at de bevilges.

Tilskud til særlige projekter resultatføres i takt med afvikling af den til indtægten svarende aktivitet.

Gaver og bidrag indregnes i resultatopgørelsen på retserhvervelsestidspunktet.

Alle væsentlige indtægter og udgifter er periodiserede.

Balancen

Anlægsaktiver

Ejendomme er optaget i balancen til den offentlige vurderingssum 1. januar i regnskabsåret. Vurderingssummen og regulering heraf føres direkte over egenkapitalen på en særlig reserve benævnt "Bunden egenkapital".

Der afskrives ikke på bygninger.

Øvrige anlægsaktiver til en kostpris på over DKK 50.000 aktiveres og afskrives over 3 år.

Beholdning af butiksvarer

Beholdningen af butiksvarer er værdiansat til anskaffelsespris. Der er nedskrevet på ukurante varer.

Tilgodehavender

Tilgodehavender opføres til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af eventuelle tab.

Beregnete tilskudsbeløb, som fremkommer i forbindelse med periodisering af uafsluttede projekter, er opført som tilgodehavender.

Regnskabspraksis

Bunden egenkapital

Bunden egenkapital svarer til ejendommens værdi, som svarer til offentlig ejendomsvurdering. Lån til køb af ejendomme fragår ved opgørelsen af den del af egenkapitalen, der anses for bunden.

Langfristet gæld

Langfristede gældsforpligtelser omfatter kreditforeningslån og lån til Ringkøbing-Skjern Kommune. Afdrag udgiftsføres og modposteres på egenkapitalen.

Forudbetalte tilskud

Forudbetalte tilskud omfatter tilskud, som er udbetalt; men som endnu ikke er anvendt.

Anden gæld

Anden gæld omfatter indeholdt A-skat og AM-bidrag hos ansatte, ATP-bidrag og merværdiafgift.